

VU Research Portal

Early detection of cervical cancer

Snoek, B.C.

2019

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Snoek, B. C. (2019). *Early detection of cervical cancer: The quest for novel epigenetic biomarkers.*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

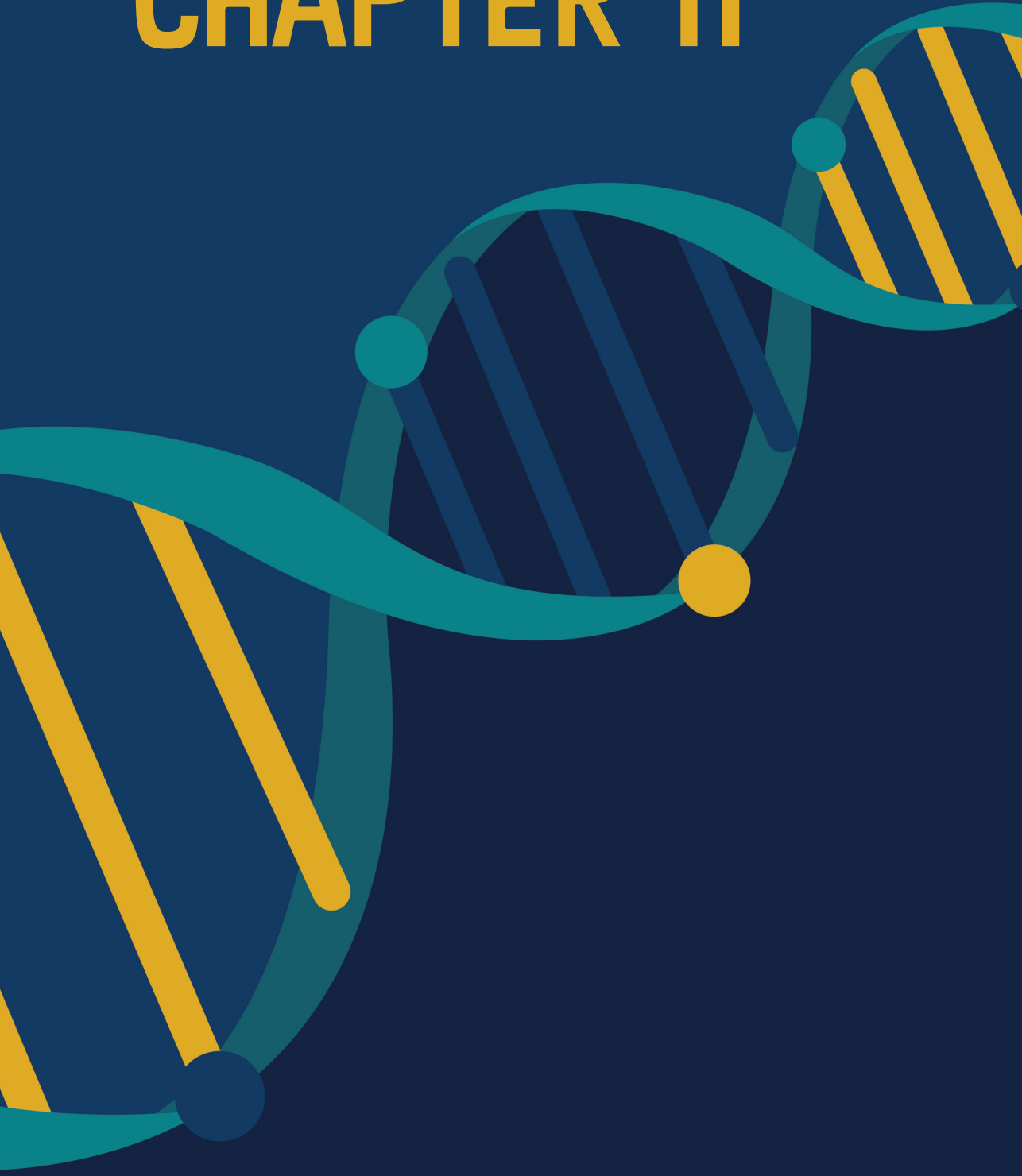
Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

CHAPTER 11

DANKWOORD

DANKWOORD

Holy guacomoly, het is gewoon klaar! Wat een fantastisch gevoel 😊

Er zijn een hoop mensen die mij tijdens mijn promotietraject hebben gesteund, zowel binnen als buiten de onderzoekswereld. Zonder deze steun was dit proefschrift niet tot stand gekomen, en ik wil iedereen daarvoor hartelijk bedanken!

Promotoren en copromotor

Renske, ik ben jou ontzettend dankbaar voor de afgelopen 6 jaar. Tijdens mijn sollicitatiegesprek kreeg ik meteen een goed gevoel over jou, het onderzoek, en de HPV groep en ik ben blij dat dit gevoel nog steeds hetzelfde is. Je deur staat altijd open, voor wat dan ook, en daar heb ik regelmatig gebruik van gemaakt. Gedurende mijn promotie heb ik veel van je geleerd en heb je mij altijd gestimuleerd om mezelf verder te ontwikkelen, dit heeft onder andere geleid tot ervaring op doen in Australië. Dat was een fantastisch avontuur! Na 4 jaar promotieonderzoek kon ik als postdoc binnen jouw groep blijven werken, wat het afronden van mijn promotie absoluut ten goede is gekomen. Ik ben erg onder de indruk van hoe jij werk en je gezinsleven, ogenschijnlijk moeiteloos, weet te combineren. Je eindeloze optimisme en de manier waarop jij een onderzoeksgroep leidt zijn erg inspirerend. Ik hoop dat onze samenwerking nog lang zal voortduren!

Chris, ontzettend bedankt dat ik mocht werken aan jouw ERC/Mass-Care project. De HPV besprekingen op woensdagochtend waren een hele ervaring, waarbij ik vooral over de klinische aspecten van het onderzoek veel heb kunnen leren. Jouw kritische blik en nuttige feedback op mijn artikelen zijn erg waardevol geweest. Naast de vele discussies over mijn onderzoek ben je ook altijd in voor een praatje over tennis, vakanties, bevallingen en nog veel meer. De manier waarop jij je met hart en ziel inzet voor het HPV onderzoek alsmede jouw tomeloze energie en betrokkenheid zijn erg indrukwekkend. Ik ben dankbaar dat ik dit van dichtbij heb mogen aanschouwen.

Peter, helaas heb jij de laatste loodjes van mijn promotieonderzoek niet meer mogen meemaken. Het voelt nog steeds erg onwettelijk dat we jouw aanstekelijke lach, enthousiasme, hilarische dansmoves en het drinken van vele Baco's niet meer gaan meemaken. Jouw input tijdens de eerste jaren van mijn promotie is erg nuttig geweest en daar ben ik je onwijs dankbaar voor.

Daniëlle, heel veel dank voor alle hulp, tijd en feedback tijdens mijn promotie. Je kijkt altijd met een kritische blik naar mijn artikelen en geeft zeer nuttige suggesties. Je weet altijd een gaatje te creëren in je overvolle agenda om jouw suggesties mondeling door te spreken, dat waardeer ik enorm. Je bent een duizendpoot met oneindig veel energie en ontzettend veel passie voor wat je doet. Ik heb veel bewondering voor je!

Promotiecommissie

Beste prof. dr. **Manon van Engeland**, prof. dr. **Bauke Ylstra**, prof. dr. **Tom Würdinger**, dr. **Elisa Giovanetti**, dr. **Willem Melchers** en dr. **Renee de Menezes**, hartelijk dank voor het kritisch doornemen van mijn proefschrift en voor het plaatsnemen in mijn promotiecommissie. Dear dr. **Zhi-Ming Zheng**, many thanks for your willingness to come to The Netherlands and be a member of my PhD thesis committee.

Co-auteurs

Dan wil ik ook alle co-auteurs van dit proefschrift bedanken voor het kritisch doornemen van mijn manuscripten. Jullie bijdrage is zeer waardevol geweest! Enkelen wil ik graag in het bijzonder bedanken. Allereerst **Mark van de Wiel**, ontzettend bedankt voor jouw biostatistische bijdrage aan dit proefschrift en voor het verduidelijken van de ingewikkelde analyses die je hebt uitgevoerd. De samenwerking was erg prettig en jouw analyses hebben geleid tot de identificatie van veelbelovende biomarkers voor de vroegdetectie van baarmoederhalskanker. **Putri Novianti**, many thanks for all your R and biostatistical support during my PhD. It was such a pleasure and a lot of fun to be roomies with you, and I am so happy for you that your decision to go back to Indonesia has resulted in love and happiness 😊 I can't wait until we meet again! **Saskia Wilting**, ik ben jou erg dankbaar voor alle begeleiding, feedback en mentale support tijdens de eerste jaren van mijn promotie. Ik heb veel van je geleerd en het is nog steeds een gemis voor de HPV groep dat je niet meer bij de VU werkt. Heel veel succes met je verdere loopbaan en hopelijk tot snel! **Daoud Sie**, veel dank voor al jouw hulp met het preprocessen van alle sequencing data. Ik heb regelmatig bij je aangeklopt voor vragen en hulp en je was altijd bereid om te helpen, dank hiervoor! **Danijela Koppers-Lalic**, I am very grateful for all your input and support during my PhD. My understanding of the (mi)RNA world has greatly expanded because of you, and I am highly impressed with your intelligence, enthusiasm, motivation, and capacity to juggle a hundred balls simultaneously. Our regular lunch meetings, during which I can discuss anything with you whether its work related or mommy issues, are much appreciated and I hope we can continue our collaboration in future projects.

Paranimfen

Dan nu mijn lieve paranimfen, **Wina** en **Annelieke**. Ik ben ontzettend blij dat jullie naast mij staan tijdens mijn promotie. Jullie werkten allebei al op de VU toen ik begon met mijn promotieonderzoek, en we hebben in al die jaren een hoop gezellige en leuke dingen samen gedaan. **Wina**, vanaf de eerste dag dat we elkaar ontmoetten was het al raak. We konden serieuze werkgesprekken moeiteloos afwisselen met flauwe grappen, heel veel M&M's eten en eindeloos staren naar de mannenmuur. Naast werk hebben we veel leuke dingen gedaan, zoals Guilty Pleasure festival, vele (kamer)borrels, Backstreet Boys concert, Welcome to the Future festival, Lissabon onveilig maken en uit ons dak gaan bij Muse 😊 Naast Doctor Wina ben je ook mama Wina en ik ben trots op je hoe je dit allemaal voor elkaar hebt gekregen! Ik

hoop dat we samen nog veel gezelligs gaan doen en veel meer zakken M&M's gaan plunderen! **Annelieke**, ik ben jou erg dankbaar voor alle hulp tijdens mijn promotie. Jij weet als geen ander alle ins en outs van de celkweek en functionele assays, je bent echt onmisbaar voor de groep! Je bent altijd bereid om te helpen met experimenten en denkt kritisch mee over de uitvoering en vervolggexperimenten. Naast werkgerelateerde zaken kunnen we lekker kletsen over Marie Kondo, shoppen (in het Bac lab), onze kids, sushi, Wie is de mol? en nog veel meer. Sinds mijn recent gestarte koffieavontuur doen we dat nu regelmatig onder het genot van een bakkie, erg gezellig 😊 Ik hoop dat we nog vele zakjes suiker zullen delen!

Collega's

Alle collega's van de MPA ben ik super dankbaar voor de gezellige tijd en fijne werksfeer! Naast het harde werken wordt er ook regelmatig iets gezelligs gedaan, of dit nu op werk is tijdens de vele thee/koffie pauzes waarin er regelmatig iets lekkers voorbij kwam of één van de vele borrels, of naast werk zoals etentjes, het Nederlands efital kijken, beachvolleyballen, festivals bezoeken, jeu de boules, en Mud Masters (hopelijk eenmalig 😊). Ik heb erg genoten van al deze gezelligheid en kijk terug op een fantastische promotietijd! **Annina** (ook bekend als Urina), ik ben jou veel dank verschuldigd voor je hulp met het urine stuk. Al het labwerk is door jou uitgevoerd en het is uiteindelijk een mooi stuk geworden! Je bent echt een super leuke en gezellige collega die altijd voor iedereen klaarstaat en altijd in is voor een biertje. Onze uitstapjes naar o.a. Guilty Pleasure festival, Welcome to the Future festival en Loveland festival (in de Tesla) waren onwijs leuk en ik kan superhard met je lachen! **Sylvia**, ik ben jou ook heel dankbaar voor al je hulp tijdens mijn promotie. Je hebt een hoop primers ontworpen, RT-PCRs en Western Blots ingezet, en IHC kleuringen verricht, waar ik nu op verder borduur tijdens mijn postdoc project. Daarnaast kunnen we gezellig kletsen over onze huizen en alle bijkomende klusprojecten, tennis en wijn(proeverijen). Bedankt hiervoor! Daarnaast wil ik alle andere (ex)collega's van de MPA (zowel research als diagnostiek) heel erg bedanken voor alle hulp, interesse en gezelligheid. **Angelina** (super leuk om nu roomies te zijn!), **Dénira**, **Denise**, **Divera**, **Dorian**, **Douwe**, **Hanne** (I've never met anyone who's more addicted to stroopwafels than you 😊), **Helma**, **Iuliana**, **Jasmijn**, **Leontien**, **LinPing**, **Marco**, **Marije**, **Marinda**, **Marjolein**, **Martijn**, **René**, **Robert**, **Timo**, en **Zuzana**, mede dankzij jullie heb ik een super leuke tijd gehad bij de MPA!

Alle PhD studenten die mij zijn voorgedaan of die mij nog zullen volgen, bedankt voor de interesse, goede gesprekken en support. **Lise**, de frustraties die soms gepaard gaan met een promotie project kon ik uitgebreid met je bespreken. Bedankt hiervoor en voor de super gezellige tijd in Lissabon! **Desiree**, Doctor Desi, het was onwijs gezellig om jou als roomie te hebben. Je bent een ontzettende doorzetter en ik vind het knap hoe jij het voor elkaar hebt gekregen om ondanks alle onduidelijkheden en frustraties omtrent je promotietraject zo'n mooi resultaat neer te zetten! **Iris**, bedankt voor de gezelligheid op de kamer, de fijne samenwerking en de vele Duitse traktaties! Ons normalisatie stuk heeft een hoop zweet en

tranen gekost, maar we hebben er een mooi stuk van weten te maken. Heel veel succes met de afronding van je promotie en je verdere loopbaan! **Marjolein, Nicole** en **Wieke**, bedankt voor jullie interesse en gezelligheid tijdens congressen, borrels, etentjes en andere uitjes. Mede door jullie begrijp ik de klinische aspecten van ons onderzoek een stuk beter, bedankt hiervoor! **Wieke**, succes met de laatste loodjes! **Lisanne, Ramon** en **Sander**, heel erg bedankt voor de gezellige tijd op de kamer en voor het vullen en helpen leegeten van de M&M schaal. Onze gesprekken en discussies waren een fijne afleiding van het onderzoek. Heel veel succes met jullie promotieonderzoek en ik hoop dat de mannenmuur in CCA1.10 onaangetast blijft 😊 **Frederique, Nikki, Rianne** en **Stéfanie**, bedankt voor de interesse en gezelligheid en heel veel succes met jullie onderzoek! **Birgit**, heel veel plezier met de mannenmuur en succes met je promotieonderzoek! **Pascal** en **Robine**, bedankt voor de interesse en leuke tijd in Lissabon. Veel succes met jullie verdere loopbaan!

Daarnaast wil ik iedereen van Self-screen B.V. bedanken voor de leuke gesprekken en interesse. **Arno, Bart** (sample en studie vraagbaak), **Maarten** (Funky Monkey), **Saskia** (jeu de boules buddy), **Sylvia, Renee** en **Wim**, ik heb jullie kamer regelmatig bezocht voor Mass-Care gerelateerde vragen en dit bezoek werd een stuk frequenter nadat Wina zich bij jullie aansloot en het geluid van rinkelende M&M's vaker klonk. Bedankt voor alle gezelligheid!

Ook iedereen van de TGAC groep bedankt voor de gezellige tijd en de leuke gesprekken op de gang of bij de koffieautomaat. Met een aantal van jullie heb ik een kamer gedeeld zoals **Barbara** (fight for the wall of men!), **Hedde, Irsan, Jamie** (nu weer roomies 😊), **Martijn** (eat M&M's you must), **Stef** (bedankt voor alle R hulp!), **Tanya, Thomas**, en **Tjitske** (sorry voor de mannenmuur). Het was erg gezellig om jullie als roomie te hebben! Daarnaast wil ik **Paul** bedanken voor alle hulp de afgelopen jaren. Het opwerken van samples voor sequencing heb ik dankzij jou onder de knie gekregen en ik kon altijd terecht voor sequencing gerelateerde vragen. Je bent super behulpzaam en altijd in voor een gezellig praatje. Ik kan me de TGAC groep zonder jou niet voorstellen. Dan wil ik ook **Christian, Dirk, Erik, Marit, Matias** (heel veel succes met het afronden van je promotie!), **Phylicia**, en **Reno** (bedankt voor de vele weerberichten!) bedanken voor alle leuke gesprekken, interesse en gezelligheid.

Dan wil ik ook **Michiel, Rubina** en **Monique** van de Exosomes Research Group, en **Saskia Cillessen** bedanken voor alle hulp tijdens mijn promotieonderzoek!

In het begin van mijn promotie zat de TP groep nog bij ons op de gang. Met sommige heb ik ook nog een kamer gedeeld, maar helaas zijn jullie uiteindelijk verhuisd naar het NKI. **Anne, Annemieke, Beatriz, Evert, Gosia, Linda, Marianne, Mariska, Meike, Pien** (gezellig samen corvee op de celkweek), **Remond, Rinus, Sandra** (rugtas buddy), en **Sjoerd** (het was gezellig als roomies 😊), ontzettend bedankt voor de gezellige tijd!

Studenten

Tijdens mijn promotieonderzoek heb ik meerdere studenten begeleid. Ik heb hier veel van geleerd en mooie data voor teruggekregen. **Mariam, Margot** en **Lara**, bedankt voor jullie hulp en alle gezelligheid! Heel veel succes met jullie verdere loopbaan. **Katharina**, many thanks for all your help, kindness and Manner chocolates 😊 I wish you the best of luck in all your future endeavours!

Vrienden

Ik ben ontzettend blij en dankbaar dat ik lieve vrienden om mij heen heb die mij van de nodige afleiding en gezelligheid voorzien. Een aantal van hen wil ik in het bijzonder bedanken. **Yaya** en **Patje**, jullie zijn de allerleukste, gezelligste, en liefste vriendinnen die iemand zich kan wensen. Jullie interesse in mijn onderzoek waardeer ik enorm, en ik kan bij jullie altijd even stoom afblazen als dat nodig is. We hebben ondertussen ontelbaar veel leuke dingen samen gedaan waaronder kilo's sushi eten, K3-turbo videoclip opnemen, gillen bij One Direction, vele eetclubs, keihard vals zingen in de pianobar, slechte films kijken, en natuurlijk onze jaarlijkse weekendjes weg 😊 Ik hou heel veel van jullie en ben jullie ontzettend dankbaar voor alle steun en gezelligheid!

Eva, jij bent de enige vriendin die daadwerkelijk begrijpt wat ik de laatste jaren heb uitgespookt op het lab. We leerden elkaar kennen tijdens het HLO in Alkmaar en tijdens onze eerste stage (beiden bij Sanquin) is de liefde opgebloeid. Vanaf dat moment heb ik regelmatig gehuild van het lachen, wat hebben we altijd een lol samen! Ik kan echt alles met je bespreken (onder het genot van veel wijn) en waardeer jouw steun tijdens mijn promotie enorm. Mega bedankt hiervoor! Ik ben onder de indruk van hoe jij je promotieonderzoek hebt uitgevoerd en volbracht en hoe je nu vol voor een carrière als klinisch chemicus gaat. Jouw oneindige energie, enthousiasme, intelligentie en passie zijn erg indrukwekkend en inspirerend. Ik ben ontzettend blij met jou als mijn vriendin 😊

Daarnaast wil ik de volgende lieve vrienden bedanken voor hun steun, interesse in mijn promotieonderzoek en alle gezelligheid: **Leon, Joyce, Jeroen, Thijs** (beter bekend als Poelie), **Dennis, Marielle, Marloes** en **Pieter**. Super bedankt, jullie zijn echt toppers!

Familie en schoonfamilie

Lieve (schoon)familie, ondanks dat jullie niet precies wisten wat promotieonderzoek en een proefschrift schrijven inhield, toonden jullie wel altijd interesse. Bedankt hiervoor! Ook bedankt voor alle gezellige verjaardagen, dagjes Artis, etentjes, nichtjes dagen, en housewarmings. Ik hoop dat jullie na 22 november een beetje beter begrijpen wat ik nou eigenlijk allemaal heb gedaan de afgelopen jaren. Ik kan in ieder geval niet wachten om mijn behaalde graad als Doctor Snoek samen met jullie te vieren op mijn feestje 😊.

Aad, heel erg bedankt voor je interesse in mijn promotieonderzoek! De woensdagavonden bij mam en Franck en de etentjes bij pap (en Jacqueline) zijn altijd erg gezellig en je bent een geweldige oom voor Mason 😊 Ik ben heel trots op je en hoe ver je bent gekomen en ben blij dat je Jenny hebt gevonden. **Jenny**, jij ook bedankt voor alle interesse!

Lieve **pap** en **mam**, jullie hebben mij altijd gestimuleerd om te gaan studeren en het beste uit mezelf te halen. Jullie interesse, steun en vertrouwen in mij tijdens mijn promotie zijn heel belangrijk geweest. Bedankt dat jullie er altijd voor me zijn als ik dat nodig heb en dat jullie zo trots op me zijn! Ik hou heel veel van jullie. **Jacqueline**, heel erg bedankt voor alle steun en interesse in mijn onderzoek. Daarnaast ook heel veel dank voor al je hulp met ons huis, oppassen op Mason, gordijnen inkorten, Dekamarkt punten sparen, en dat je er voor pap bent 😊 Ik weet dat ik je altijd kan bellen als er iets is en dat betekent heel veel voor me! **Franck**, ook jou ben ik dankbaar voor je interesse in mijn onderzoek. De woensdagavonden bij jou en mam thuis zijn altijd erg gezellig en een fijne afleiding van het onderzoek. Heel erg bedankt dat je mijn moeder zo gelukkig maakt!

Allerliefste **Mason**, je hebt geen idee hoe blij ik ben dat jij er bent! Op een dag zal ik je vertellen over mijn promotieonderzoek en hoe fijn het was om na een dag hard werken naar jou thuis te komen. Je maakt me ontzettend gelukkig en ik hou onwijs veel van je 😊

Danny, lieverd, jou ben ik het meeste dank verschuldigd van iedereen. Jij hebt alle ups en downs tijdens mijn promotieonderzoek van heel dichtbij meegemaakt. Ook al begrijp je de onderzoekswereld en alle bijkomende zaken en ongeschreven regels niet even goed, je hebt mij altijd gesteund en voorzien van de nodige afleiding. Naast alle werkgerelateerde successen hebben we de afgelopen 6 jaar een heleboel mooie en leuke dingen meegemaakt zoals onze bruiloft bij Timboektoe, werken en reizen in Australië en de komst van Mason 😊 Ik ben heel dankbaar dat ik jou 13 jaar geleden heb leren kennen en kan niet wachten wat de toekomst ons nog meer zal brengen. Ik ben heel trots op je en hou superduper veel van je!